

УДК 616.314.8-089.87

©Н. М. Хомич, Р. З. Огоновський

Буковинський державний медичний університет

Зміна показників термометричного дослідження післяопераційної ділянки після атипного видалення нижніх третіх молярів

Вступ. Післяопераційний відновний процес перебуває в тісній залежності від зовнішніх та внутрішніх чинників, основні з яких — травматичність хірургічного втручання та адекватність терапевтичних заходів. Навіть у разі дотримання хірургом усіх вимог, ранні післяопераційні ускладнення виникають у 6–15 % хворих. Найширше застосування в ранньому післяопераційному періоді з метою запобігання розвитку реактивного набряку та післяопераційних ускладнень, окрім медикаментозних препаратів, отримало місцеве застосування холоду. При гіпотермії в тканинах спостерігається активне звуження судин, що сповільнює розвиток набряку. Також доведено, що місцеве охолодження має анальгезуючу, кровоспинну, десенсибілізуючу, протизапальну та бактеріостатичну дію. Повторне короткочасне охолодження з неглибоким (на 5–10 °С) зниженням температури тканин супроводжується стимуляцією захисних реакцій та репаративних процесів. Для досягнення терапевтичного ефекту локальної гіпотермії (ЛГ) в практиці хірурга-стоматолога повинна застосовуватись чітка схема, у якій визначена температура холодного агента, тривалість та кількість аплікацій протягом дня.

Метою дослідження було обґрунтувати застосування ЛГ для зменшення післяопераційного набряку та попередження ускладнень у хворих після атипного видалення нижніх третіх молярів (НТМ).

Матеріали і методи. Під нашим спостереженням перебувало 48 пацієнтів віком від 18 до 29 років, яким проводили атипне видалення НТМ з приводу їх ретенції і/або дистопії. Пацієнтів поділено на 3 групи. Перша група — контрольна (в післяопераційному періоді гіпотермія не застосовувалась), у другій групі хворим призначали (ЛГ) за С. Г. Масловською,

експозиція 15 хв, у третій групі проводили ЛГ за О. Г. Пастуховим, тривалість процедури 30 хв з перервою 2–4 год. Курс лікування — 5 днів.

Термометричне дослідження хворих всіх груп проводили на 1, 3 та 7-му добу післяопераційного періоду за допомогою електронного термометра «Digital Probe — Thermometer» фірми «TFA» (Німеччина). Термометричний метод є інформативним методом дослідження, що дозволяє оцінити ступінь місцевої запальної реакції, а також темпи її згасання. Для порівняння використовували результати досліджень 20 практично здорових людей, ідентичних групі хворих за віком і статтю. Математичну обробку результатів дослідження проводили за допомогою статистичного модуля пакета Microsoft Excel 2000.

Результати досліджень та їх обговорення.

Результати досліджень застосування гіпотермії з метою профілактики післяопераційних ускладнень при проведенні операцій атипного видалення НТМ засвідчили позитивний перебіг післяопераційного періоду, менш виразні прояви та прискорені темпи згасання клінічних симптомів. У всіх обстежених хворих у процесі лікування виникають позитивні зміни локальної температури, які відрізняються в основних і контрольній групах. Найдемонстративнішою була різниця, зареєстрована на 3-тю добу післяопераційного періоду, коли локальна температура паравульнарної зони у хворих третьої групи відрізнялася від норми менше ніж на 1 °С. На 7-му добу показник термометрії в третій групі відповідав початковій — $(34,01 \pm 0,014)$ °С, у другій та контрольній групі становив $(34,5 \pm 0,01)$ °С та $(34,79 \pm 0,016)$ °С відповідно.

Висновки. Результати досліджень об'єктивно засвідчують, що включення сеансів ЛГ у післяопераційну терапію хворих після опе-

рації атипного видалення НТМ сприяє зниженню температури післяопераційної ділянки, а також пришвидшенню репаративних процесів у пошкоджених тканинах.

Отже, розпрацювання специфічної методики застосування ЛГ після операцій атипного видалення НТМ є перспективним для впровадження її в клінічну практику хірурга-стоматолога.